

**ACTIVITATEA COMUNIȘTILOR DIN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
PENTRU ORGANIZAREA ȚĂRĂNIMII ÎN PERIOADA
23 AUGUST 1944 — 6 MARTIE 1945**

GH. T. IONESCU

Realizarea sarcinilor mari cerute de victoria insurecției naționale antifasciste din august 1944 punea în fața Comitetului județean de partid Dîmbovița sarcina organizării imediate a țărănimii în vederea atragerii ei, în alianță și sub conducerea clasei muncitoare, la lupta revoluționară.

În aceste zile de luptă, care anunțau mari prefaceri, comuniștii dîmbovițeni au desfășurat o intensă activitate politică și organizatorică în rîndul țărănimii, care reprezenta aproape 80 la sută din populația județului. Asuprită și exploatată de moșieri și capitaliști, ținută în întuneric și mizerie, țărănimea era vital interesată în terminarea victorioasă a războiului antihitlerist, în lichidarea moșierimii, în instaurarea unui regim democratic.

Organizațiile locale ale partidului comunist au îndrumat țărănimea pe formele de organizare cele mai potrivite, atitudine astfel consemnată de ziarul „Scînteia“ : „În mersul neostenit al istoriei luptei țărănimii dîmbovițene în cursul său mereu progresiv, există evenimente culminante, de împlinire a unor tendințe de dezvoltare de mult croite. Un asemenea eveniment a fost și constituirea în septembrie 1944 a comitetelor țărănești de luptă patriotică din comunele Călugăreni, Bălteni, Stănești, Găești și Mereni, printre primele din țară“¹.

Formarea comitetelor țărănești în județul Dîmbovița era stimulată de lupta muncitorilor petroliști și ceferiști, organizați în comitete de fabrică și sindicale. Tot ziarul „Scînteia“ arată : „Țărănimea poate și trebuie să ia pildă de la muncitorii de la orașe... Ei și-au creat comitete de fabrică și sindicale. La sate trebuie create comitete țărănești de luptă patriotică... Comitetele țărănești de luptă trebuie să reprezinte și să apere interesele tuturor țăranilor“².

Indemnul a fost urmat. Așa cum am arătat, comitetele țărănești

¹ „Scînteia“ din 22 și 29 septembrie 1944.

² Ibidem din 22 septembrie 1944.

de luptă patriotică de la Stănești, Bălănești, Mereni, Călugăreni, Bălteni și Găești se numărau printre primele din țara noastră³.

Ulterior asemenea comitete s-au creat în majoritatea comunelor din județ. Ele activau în acel timp ca organe ale Uniunii Patrioților și avea ca principală sarcină mobilizarea țăranilor la lupta împotriva fascismului.

Comitetele respective reprezentau pe toți țăranii cinstiți și patrioți, inclusiv pe cei care nu se încadraseră în Uniunea Patrioților sau Frontul Plugarilor.

Din relatarea ziarului „Scînteia”, privind alegerea comitetelor țărănești de luptă patriotică din comunele amintite, rezultă caracterul lor profund democratic, determinat de însuși modul lor de organizare, de alegerea lor de către întreaga obște a satului. Mai mult, procesele verbale încheiate cu această ocazie arată și sarcinile imediate pe care ele și le-au propus: alungarea legionarilor, alegerea de către adunările satești a unor noi primari, confiscarea pământurilor moșierilor și ale hitleriştilor fugiți, lupta comună cu muncitorii împotriva reacțiunii. Din studiul acestor hotărîri se observă că ele erau străbătute ca de un fir roșu de ideea sprijinirii luptei împotriva hitlerismului, sarcină care se împletea cu lupta pentru revendicările imediate ale țăranimii.

Asemenea hotărîri constituiau adevărate programe de acțiune care se stabileau cu ocazia adunărilor obștei pentru alegerea comitetelor respective.

Organizarea de către țăranimea din județul Dimbovița a unor asemenea comitete s-a intensificat o dată cu creșterea participării țăranimii la luptă pentru înfăptuirea pe cale revoluționară a reformei agrare.

Comuniștii se dovedesc încă o dată a fi oameni de acțiune. Sub îndrumarea lor, programele de acțiune ale comitetelor țărănești de luptă patriotică încep să fie traduse în viață cu hotărîre. Imediat, în comunele Bălteni, Finta și Puroinica, țăranii se angajează că vor face totul pentru sprijinirea războiului antihitlerist⁴.

După 23 august 1944 o parte a moșierilor din județul Dimbovița și-au părăsit conacele, fugind împreună cu nemții, și refugiindu-se la orașe. Intr-o asemenea situație, conduși de comitetele țărănești, sătenii au intrat pe moșiile acestora, împărțindu-le pentru a le însămînta. Așa s-a procedat în comunele Săcueni, Colacu, Finta, Slobozia Moară, Răscăeți, Conțești, Uliești ș.a.m.d.⁵.

Țăranii încep să se organizeze. La Săcueni, în urma chemării lansate de comitetul țărănesc de luptă patriotică, îndrumat de comuniști, peste

3 Ibidem.

4 Idem din 8 octombrie 1944.

5 Ibidem.

200 de săteni au ales pentru prima oară în mod democratic un primar din rîndurile lor⁶.

Toate aceste acțiuni demonstrează că, cert, comitetele țărănești de luptă patriotică, conduse și îndrumate de comuniști, constituiau adevărate embrioane ale noii puteri populare, o adevărată școală politică în care masele țărănești au învățat, în vîltoarea luptei, să-și rezolve problemele, să-și ia soarta în propriile mîini.

Spre sfîrșitul lunii septembrie 1944, avînd în vedere creșterea spiritului revoluționar al țăranilor, în urma indicațiilor conducerii superioare a partidului comunist, comitetele țărănești de luptă patriotică din județul Dîmbovița cheamă pe săteni la luptă pentru lichidarea definitivă completă a exploatării feudale, la confiscarea și împărțirea pămînturilor moșierești. Era o etapă nouă. Dacă imediat după 23 August 1944 s-au pus problema confiscării și împărțirii pămînturilor colaboraționiștilor și absenteiștilor pentru a le restitui circuitului economic, acum, în noua etapă, țăranii erau chemați să ocupe și să împartă celelalte mari moșii. Tot în această perioadă, organele locale de partid acționează în conformitate cu indicațiile Comitetului Central al P.C.R., în direcția organizării comitetelor țărănești sub forma comitetelor locale ale Frontului Plugarilor. La începutul lunii octombrie, comitetele țărănești se organizează în cadrul Frontului Plugarilor. Organizarea acestora continuă și în luna noiembrie cuprinzînd întregul județ. Adunări de constituire a organizațiilor Frontului Plugarilor au loc în comunele Doicești, Glodeni, Săcuieni, Românești, Valea-Lungă-Cricov, Comișani și altele⁷.

La Ocnița, se constituie organizația locală a Frontului Plugarilor, în ziua de 12 noiembrie 1944. Revelatoare este atmosfera entuziastă creată de participanți în momentul cînd este adus în sală, de către săteni șeful de post. Aceștia îl silesc să asculte toate acuzațiile locuitorilor referitoare la bătăile și fărădelegile săvîrșite de el pînă atunci.

Organizația locală a Frontului Plugarilor din Băleni își propunea să realizeze exproprierea moșiilor ce trec de 50 ha.; rechiziționarea tractoarelor pentru munca cîmpului cu preț mic și plata în rate, pînă la recoltă; alipirea islazului din luncă și cîmp, de la moșie la comună; purificarea instituțiilor de funcționarii legionari⁸.

Este demn de remarcat faptul că adunările de creare a comitetelor țărănești, organe comunale ale Frontului Plugarilor, se desfășurau simultan cu adunările obștești, unde țăranii își dădeau adeziunea la Proiectul de platformă a F.N.D., așa cum au procedat sătenii din Ocnița, Slobozia Moară, Săcuieni ș.a.⁹.

În județul Dîmbovița, acțiunea de organizare a comitetelor țără-

6 Ibidem.

7 Idem din 23 octombrie și 21 noiembrie 1944.

8 Ibidem.

9 Idem din 20 noiembrie 1944.

nești în cadrul Frontului plugarilor a fost mult ușurată de faptul că sub îndrumarea organelor locale de partid, în multe comune din județ, încă din a doua jumătate a lunii septembrie 1944, se constituiseră și acționau cu bune rezultate comitete țărănești de luptă patriotică¹⁰.

Prin crearea comitetelor țărănești ale Frontului plugarilor Partidul Comunist Român a reușit să-și întărească prestigiul și influența sa în rîndul țăranilor, lucru confirmat de înscrierea numai într-o săptămînă, în P.C.R., a unui număr de 393 de țărani¹¹.

Masele de bază ale țărănimii dîmbovitene se conving că Partidul Comunist Român, inițiatorul acestor comitete, s-a dovedit pe deplin capabil să asigure îndeplinirea revendicărilor lor. Este interesant de relevat faptul că în unele locuri rezultatul muncii unor activiști de partid ieșea la iveală după plecarea acestora în alte comune, pentru agitație. Astfel un activist de partid trece prin Pucheni și discută cu țăranii despre organizarea lor. Nu are timp să inițieze aici un comitet țărănesc, totuși, după plecarea sa, la sediul județenei de partid se prezintă o delegație de săteni din comuna respectivă care înmînează unui activist, procesul verbal de constituire a comitetului țărănesc¹².

Tot mai mulți țărani veneau, uneori pe jos de la distanțe mari, la organele de partid pentru a cere sprijin în vederea organizării unor întruniri pentru constituirea de comitete țărănești.

În bătălia pentru cîștigarea maselor de bază ale țărănimii, organele de partid din județul Dîmbovița au început să mobilizeze pe țărani la luptă pentru satisfacerea unor revendicări imediate, economice și politice ale acestora. O astfel de tactică mărea încrederea țăranilor în forțele proprii, cît și în clasa muncitoare, aliatul ei firesc, fără de care nu puteau să cucerească drepturile.

Pornind de la situația reală existentă în comunele județului, Comitetul județean de partid a îndrumat comitetele țărănești la lupta pentru revendicări imediate: desființarea dijmei, combaterea speculei, alegerea unor noi conducători în fruntea comunelor etc. În acest fel s-a procedat în comuna Colacu, cu ocazia organizării locuitorilor în Frontul Plugarilor, cînd ei își propun ca pămîntul lucrat în dijmă să fie dat numai oamenilor săraci, iar dijma să fie fixată numai de către țărani constituți în Frontul Plugarilor, ajutoarele date văduvelor și orfanilor să fie date cu avizul și sub controlul comitetului local al Frontului Plugarilor, la prima adunare a sătenilor să se aleagă un primar și un nou consiliu comunal; să se pedepsească jandarmii din comuna Stănești, care au arestat pe membrii comitetului țărănesc de acolo. În continuare, într-o

10 T. Udrea, Rolul comitetelor țărănești în făurirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, sub conducerea P.C.R., în „Studii, revistă de istorie” nr. 4/1959, p. 238.

11 „Chemarea” din 24 ianuarie 1945, Tîrgoviște.

12 Arh. C.C. al P.C.R., fond I, dosar nr. 10/1944, p. 170.

atmosferă de entuziasm țărani din Colacu își dădeau adeziunea lor deplină pentru Platforma F.N.D. și se angajau să lupte pînă la înfăptuirea ei completă¹³.

Comitetele țărănești din orașele Găești și Pucioasa iau hotărîri asemănătoare¹⁴.

În același timp, comitetele țărănești luptau pentru repartizarea democratică a sarcinilor fiscale, a prestațiilor, pentru tragerea la răspundere a primarilor și notarilor care comiseseră fraude și bătuseră pe țărani, așa cum s-a întîmplat la Văleni-Dîmbovița, Stănești și Moreni¹⁵.

La îndemnul comuniștilor, comitetele țărănești se ocupau de strîngerea recoltei existente și de însămînțarea pămîntului absenteiștilor. Tot ele s-au ocupat de prelucrarea și administrarea bunurilor părăsite de aceștia, de aprovizionarea populației cu cele necesare, așa cum a procedat comitetul țărănesc din comuna Colacu. De asemenea, sînt ajutate cu unelte agricole și cu sămînță familiile sărace, văduvele, familiile celor plecați pe front din comunele Mătăsaru, Comișani, Găești ș.a.¹⁶

Bătălia pentru organizarea țăranilor în Frontul Plugarilor a căpătăt, la sfîrșitul anului 1944 și începutul celui următor, o intensitate și amploare deosebită datorită măsurilor luate de Comitetul județean de partid. Pînă la sfîrșitul anului 1944, Frontul Plugarilor, cu ajutorul organelor locale de partid, a reușit să-și făurească în toate comunele o rețea organizatorică de bază, pornind de la organizația județeană și de plasă și terminînd cu organele locale, comunale. În acest timp, se alegeau comitetele comunale ale Frontului Plugarilor, comitetele de plasă și de județ, cît și delegații la conferințele organelor superioare. Pentru aceasta, la sfîrșitul anului 1944, și în primele săptămîni ale anului următor, cu sprijinul comuniștilor, se organizează și se desfășoară adunări generale în toate comunele, printre care: Hăbeni, Vulcana-Pandele, Picior de Munte¹⁷. La Conferința de plasă de la Bilciurești din 21 ianuarie 1945, participă 300 de delegați, apoi la Pucioasa¹⁸, Voinești¹⁹ și Ghergani, unde participă chiar prefectul județului.

Ca o încununare a acestei activități desfășurate în comune și plăși de către organizațiile Frontului Plugarilor, îndrumate de comuniști, la 18 februarie 1945, la Sala de arme din Tîrgoviște, s-au întîlnit toți delegații din județ (cite 20 din fiecare comună), în conferința județeană a Frontului Plugarilor, la care participă, de la centru, Mihai Ralea, iar din partea Comitetului județean de partid prefectul Gh. Popescu. Atmosfera era electrizantă. Înaintea începerii lucrărilor, delegații scandau

13 „Scînteia” din 20 noiembrie 1944.

14 Arh. St. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dosar nr. 15501—15753/1944.

15 „Frontul plugarilor” din 7 aprilie 1945.

16 „Scînteia” din 30 septembrie 1944.

17 „Chemarea” din 28 ianuarie și 13 februarie 1945.

18 Ibidem din 13 februarie și 18 februarie 1945.

19 Ibidem.

exprimînd dorințele țărănilor dîmbovițeni : „VREM PĂMÎNT PENTRU ȚĂRANI”. „VREM GUVERN F.N.D.”. Raportul prezentat la conferință a scos în evidență faptul că organizația județeană a Frontului Plugarilor s-a întărit și a crescut, ajungînd la peste 16.000 de membri, organizați în 131 comune. Raportul arăta în continuare, că, în 122 de comune din cele 148 au fost aleși de către adunările sătești ca primari membri ai Frontului Plugarilor. La sfîrșitul conferinței s-a adoptat o moțiune care avea la primul punct cererea de înlăptuire imediată a reformei agrare.

În continuarea lucrărilor conferinței județene a Frontului Plugarilor s-au ales delegații pentru Congresul general al Frontului Plugarilor din 25 februarie 1945²⁰.

Această întărire și consolidare a Frontului Plugarilor nu trebuie privită izolat, ci ca parte integrantă a procesului general de concentrare a forțelor democratice în vederea asaltului hotărîtor pentru înlăturarea tuturor elementelor reacționare din aparatul de stat și pentru înlăptuirea pe cale revoluționară, a revendicărilor general-democratice, printre care, pe primul plan, era reforma agrară, revendicări care s-au putut înlăptui numai în focul luptei generale pentru un guvern democratic²¹.

---

20 Idem din 25 februarie, 4 martie 1945.

21 T. Udrea, Din activitatea P.C.R. la sate (ianuarie-martie 1945), în „Studii revistă de istorie”, tom. 18 nr. 2/1965, p. 288.